

- 1. a.s. dō hi.ʔas nō klāt. m.p. rē xī. r n hē. r mō
xō s̄x r i k
- 2. mānō v r i. n d. o. f. hā r mō r. o. t̄ i r dō bl. u. r m. gō
g i. t. r n
- 3. tē. gō w. a. r o. x. s p i. l. n a. x a n x m i. l. o a. s m e. r.
m a. s̄ i. r n.
- 4. g r. u. v n i. l. s̄ r k o. l w e. r. t. r̄ k
- 5. u. r. p. d a s̄ x i. l. p k r e. ʔ a. x a b a s̄ x y. m o l. t̄ b r o. l. o. t̄
- 6. d i. n t i. l. o m a. r m a. t n h e. t a s p i. l. i. s t a. r i. l. z a. n a
v i. l. n a. r
- 7. d a s̄ x i. l. p a. r l a. k. t a z a t i. l. p a. n a. f
- 8. i n d a. r f a. b r i. l. k i s n i. l. k s t a x i. r n
- 9. k o. m s̄ h e. l. r a s k i. r n a. ʔ
- 10. b u. r. s. - g a. l. v d a s f i. r p i. r n t a | b i. r. z |
p i. r. ʔ a s
- 11. b r e. y n d a s t w i. l. o k i l o. r e k r i. ʔ a - k r i. t. k. r. ʔ a s
(voor kessen en krieken)
- 12. x e. l. m a. r ū. n d a. r d o. r v e. l. v a d r e. l. l i. t a. r s w e. l. n
o e. t x a. d r u. y. k. r a
- 13. e. l. d r a. r. d a m e. r n o k l e. y. p a. l i
- 14. k h e. l. m a. r k n i. r g a. z i. t. n
- 15. v a. t. s. l. o. v a. t w a. n t n i. s̄ f. r. l. (n a) m i. l. o g a. v i. r t
- 16. i. l. k s e. l b l e. d a. k m e. r k a. r l i. r n i. m e. ʔ a. g d. n
e. l. m o. f. m e. ʔ a. g d. x e. l. n
- 17. i. l. k h e. l. m a. t n i x a. d d. o. x a. l. o m e. n a ʔ a
- 18. w i. t h e. r. ʔ a. t x a. d d. o. n - d i. t. ʔ a d a. r ū. k d. o. m t
o. f. a. r. k d. o. m t
- 19. ʔ a n s p i. l. n - o s p i. l. n a. g a. w e. f. o. f. s p i. l. n a. k o. p a
(vri) - o. o. k. v r e. l. v s (spottend als een jong meisje in
huis is) - ʔ a n k a. r l. o. f. m. v. n
- 20. o. y k l a. r. k - b a. r. y - ʔ a n w a. l. d (grasland) -
ʔ a n v e. l. t w a. l. d (omheind) - o b r u. r. k (laag) -
o. f. n a b. p. r. i. m. k e (hoger) - n a p a. r d a. s t u. r. l. i -
ʔ a n h v. x - n a v a. e. s. - n a z a. m a. r v o. ʔ a. l. o. f. n a
v l. i. n d a. r (weinig gebr. - jonger).
- 21. d i. t a k e. r. l. d e. r. ʔ h i. l. o l. d a w e. r. l. t f i. l. x t a
- 22. k s a. r l o. f. p e. l. r. l. t̄. ʔ a s x e. t v a

- 23. e. l. n o. l. a. n. t u. r f o. r. l. a. w s̄ x e. p n a. r. f. b r e. ʔ a
|| d a. s̄ i. t o. e. t̄ (dat is iets oud) - a. t. t. r. i. b. : a. w -
p r e. d. : o. e. t̄ ||
- 24. h e. l. i x i. l. s̄ x o b e. t a g a. w e. r. s t || f a. r. z a l e. v a ||
- 25. g e. l. m a s t w i. l. o b r i. l. o s t e. l. n a - b r e. l. d a. r -
d a b r e. l. t a
- 26. d a. r s t a. m b e. r. l. t s t u. r. t a n a m i. l. o
- 27. d i. t a v i. r n t h e. r. d a l e. v. ʔ l e. r. k n a b r u. n
- 28. d i. n d y. r v a. l. i x i n d i. n h e. m a. l n i x o. b l e. v
- 29. d a s̄ x o. l j u. r. y x e. l. n m e. r d a m i. r. ʔ a s t a. r n o d a
x i. l. o g a. w e. r. s t
- 30. i. l. k a. n i k a. m v a. d a. r k f e. r. r i. l. x s e. r n
- 31. d a b i. r. ʔ a s t n d r i. l. y. ʔ a g e. l. r a l e. l. x a m e. r. l
- 32. h e. l. k a. n i x o w e. l. r n w a. n t h e. l. h e. r. g a. t
i. l. n x o. n s t r o. t | h e. r. l. i |
- 33. s t e. l. k t i. l. s n a s t e. r. l. i z i n d i. t. ʔ a b e. l. s̄ a. m (brem) -
p n a b o. e. s̄ l. ||
- 34. n i. l. n i. l. o - d a w e. l. n i g a. k e. g l. t
- 35. h e. l a - k h e. r. m a. l t w e. l. h e. r. n s p i. l. o w
g a. r u. t. m
- 36. d i. t p e. r. r i. l. s n i. r r e. l. p - d a. z i. l. t n a. g d̄
w i. l. t a k e. l. n i. l. n || m a. a. r. : n a w i. l. o ||
- 37. z a x e. r. n a w e. l. x n o t f e. l. t
- 38. z a h e. r. t a m i. r. ʔ a s t s a g e. l. d h e. l. o l o. p a. n v i. p. d u. r n
|| t y. r. l y. t e. n = opdrinken ||
- 39. h e. l. z a. l. t n o. l. o. t n i w e. l. t b r i. y. ʔ a n
- 40. x i. l. x d a h e. l. l a. f t f a. n d a. r m e. l. l o. k. w e. l. t
- 41. d a v e. r n t m u. r. t s a w e. l. f x u. l. s l u. ʔ a
- 42. i. l. n t̄ s̄ x e. l. t s w e. l. o m a. n i. l. s x a. r v. l. e. l. k
- 43. t i. s n a s t u. r. f o. r o. f. d i. r. ʔ a n h e. n a g r o. l. t a m p. l̄
v m d a. r. t m s t e. r. o. k i. l. s
- 44. w e. r. l i m u. r. t n d a h e. l. l a. f t a. v a. n h e. l. m.
i. r n g e. r. l i. t d a. r. n d a. r h e. l. l o. k
- 45. h e. l. o l o. p t a. r b e. l. d i. l. d u. r p h e. l. o. f a n
- 46. o. x a m e. r. t a. r i. l. s u. r v e. l. t a. s̄ o v e. r. ʔ a
- 47. z a s p i. l. n a. n v i. m. d w e. l. t s t n v a. r ʔ a n w a. d i. l. y
- 48. d a (b o. l. a. m) s n u. r. j a. r k a. r l d a b o. l. o m g r e. i. l. l a n

49. du_τ i_τ °sta vē_τ stōr s_τ tu_τ
 50. tēbagi₁ nta lu_τ vā dē_τ sta mī₁s - dō
 hu_τ mōs - 1st f - vesper niet gebr. // tī₁ x_τ
 vrē_τ mōs lē_τ k_τ hū_τ mōs een grote zware
vrouw //
 51. 5^m bē₁ tspra₁ ¹ - pādāgād zē₁ k₁ vōes₁ gāslē₁ dōr
 (minder gebruikt) - ngebr. - mī_τ stē₁ tē₁ n³ s₁ nē₁ bē₁ i₁ n
 52. dāt wē₁ f₁ kē₁ tāt hū₁ r₁ lu₁ tē₁ n a₁ f₁ nē₁ n
 53. x₁ vū₁ r₁ hē₁ tēm xē₁ s jū₁ r₁ nō¹ t₁ s₁ xō₁ lu₁ tō
 gō₁ n
 54. i₁ k₁ hē₁ matām a₁ f₁ xō₁ v₁ n₁ xū₁ lu₁ tē₁ nē₁ fō
 dā wv₁ tāt tō gō₁ n
 55. vū₁ l vī₁ x₁ n₁ xū₁ r₁ i₁ r₁ zā₁ x₁ tāt nī₁ fō₁ l
 56. ē₁ tō hū₁ t₁ x₁ n (groot) / stē₁ nō pō₁ t₁ n (klein)
 xē₁ nī fō₁ l wī₁ tē₁
 57. dō zwa₁ xē₁ t stū₁ t d₁ i₁ n dō s₁ x₁ tē₁ w
 58. i₁ n dō mī₁ tē₁ i₁ stōn x₁ tō kōe₁ tē₁ v₁ m tō
 bā₁ l
 59. dī kē₁ s₁ xē₁ f₁ gū₁ t lī₁ x₁ t - ē₁ t
 60. hē₁ tō k₁ t pī₁ tē₁ mē₁ t x₁ nō stē₁ t
 61. tū₁ kwāt mōr gē₁ li₁ tē₁ f₁ i₁ n dī₁ tō n tē₁ t
 kwāt mōr gē₁ li₁ a₁ l tō jū₁ r₁ nō dō kē₁ r mī₁ s
 62. dō pū₁ tāt zē₁ t dōt₁ s₁ hī₁ tē₁ vū₁ t māt kē₁ tē₁ s
 63. gō zō g mō wē₁ l māt gō xē₁ t nī₁ k₁ s tē₁ gō
 mē₁ l
 64. dō zwē₁ mō gō₁ n tū₁ r₁ x₁ kō₁ m₁
 65. gō rō gē₁ vāt ndv₁ e₁ xē₁ n k₁ v₁ tē₁ spē₁ t
 66. e₁ tō n zē₁ t lī₁ t tō k₁ xē₁ tō kē₁ t s
 67. x₁ nō mī₁ (n) tō f₁ r₁ s kō₁ pō t - hē₁ x₁ t fā₁ r₁ s t
 // dī₁ zō₁ t i₁ m p₁ lāt (hij zit sloot) // hē₁ tē₁ t
 i₁ m pā₁ n - hē₁ tē₁ mī₁ t₁ stū₁ tē₁ n (stukken)
 68. cī₁ s₁ nō wē₁ r mō n dāt xō₁ wē₁ r tē₁ n tē₁ s₁ nō
 s₁ x₁ tē₁ n³ vō t
 69. dā mē₁ nō dō lī₁ r tē₁ bē₁ z vū₁ tē₁ s
 70. dī₁ t hā₁ n i₁ s xō₁ bē₁ s tē₁ n
 71. i₁ k₁ sū₁ r wī₁ l n dāt tō fā₁ k tō f₁ r nō bē₁ tē₁ f₁ bē₁ hā₁ t
 72. kē₁ m hē₁ t pē₁ n

73. mē₁ t dwī₁ t xō mē₁ t n s n hā₁ t nō k nī₁ t u₁ r m
 74. nū₁ t s₁ xū₁ r tē₁ t s pō₁ t nō wō t pē₁ tē₁ t i₁ n dō nī₁ f₁ kā₁ z
 75. i₁ k₁ hē₁ māt wāt kō₁ bē₁ tō n vāt vō dī₁ nū₁ t n
 76. dō zō₁ n vāt nō hā₁ t nō k i₁ x₁ v₁ k s₁ dū₁ tē₁ t xō₁ wē₁ r t
 77. wī₁ tē₁ rō gē₁ gē₁ nō bō₁ gō m vō₁ tō wē₁ t n
 78. dī₁ r u₁ t x₁ n hē₁ mō lāt nō dō₁ t rō s
 79. i₁ k₁ xō₁ l y₁ t fō₁ t n i₁ k₁ s a₁ f₁
 80. t kī₁ t nō dō wāt x dū₁ tē₁ t i₁ xō₁ t kō₁ s tē₁ n dū₁ tē₁ n
 81. zō₁ nō₁ tē₁ n tē₁ t xō₁ nō₁ tē₁ gō lō₁ tō pē₁ n
 82. dāt dō₁ l x₁ tō kō₁ n i₁ s mē₁ t hā₁ tē₁ f₁ kō₁ nō dō
 bō₁ s xō₁ bē₁ r m bē₁ t xō₁ mō p₁ l y₁ tō₁
 83. dō₁ t i₁ s₁ tē₁ n s pō₁ tē₁ tō tō tē₁ lī₁ tē₁ r
 84. hē₁ tē₁ tō xō₁ tē₁ n s tō₁ tē₁ tō₁ tō₁ pē₁ n
 85. t₁ fū₁ t lō₁ k₁ xū₁ tē₁ t n i₁ k₁ s a₁ r nō s a₁ r s xē₁ tō dē₁ tē₁ n³
 zē₁ l k dū₁ t m
 86. dāt mī₁ n dī₁ s dī₁ y₁ t x fō₁ t n dō₁ tē₁ t
 87. dī₁ tō wē₁ l x lāt pē₁ t hū₁ t m - dāt s dī₁ x tō₁ r u₁ t m
 88. i₁ k₁ vū₁ t x fō₁ dī₁ tō k lē₁ t n tē₁ t r u₁ t m fō₁ t n
 tē₁ t r u₁ t m fō₁ t n
 89. dō₁ lū₁ t k i₁ s xō₁ t lāt₁ tē₁ vō n mē₁ t nō kō₁ t tō₁
 i₁ n tō slē₁ t n
 90. xō₁ lī₁ tō₁ wāt s kō₁ tē₁ tē₁ t gū₁ t r t
 91. i₁ n tē₁ lū₁ t mō r i₁ s tē₁ bē₁ s tē₁ n
 92. nō s₁ x₁ y₁ tō r mūt xū₁ tē₁ k y₁ tō nō mī₁ tō₁
 93. k y₁ tē₁ tō nō mō nō n u₁ tō t
 94. i₁ k wē₁ t nī₁ wū₁ tō₁ m y₁ tē₁ tō₁ xō₁ k y₁ tō₁ n
 95. nō k y₁ tō hē₁ l dō n i₁ s xū₁ t fō₁ tē₁ bē₁ r z
 96. i₁ k mūtē₁ tō s b lū₁ t tē₁ r i₁ tē₁ n v m tō vō r s tē₁ tē₁ n
 97. i₁ k mūtē₁ t i₁ s tē₁ fū₁ tō₁ jō r i₁ n dō s tō l v y₁ tē₁ n
 98. mō b y₁ tō wāt s m y₁ tō x
 99. dō₁ mē₁ tē₁ lō₁ k lū₁ t māt k tō nō gō₁ tē₁ n tū₁ t r z
 100. dāt bō₁ tō₁ mē₁ tē₁ lō₁ k i₁ s dāt n tē₁ n kūtē₁ t
 tē₁ y₁ tō₁ tō₁ mō r mē₁ t v r u₁ t m
 101. wō zī₁ tō n dī₁ tō₁ p y₁ tō₁ k y₁ tō v y₁ tō n v₁ pō₁ m y₁ tō₁
 102. tē₁ s₁ nō₁ k₁ zē₁ tō mē₁ tō₁ nō s - dāt s nō nā₁ wō
 vī₁ tō n t - schuur niet gebr.
 103. hē₁ kō₁ t mō₁ nō₁ tō₁ nō₁ mō n y₁ tō₁ tō₁ t

104. in ita l'jā zē m bē rē gā di vy: rē sp: i. wā
 105. dē rē v' gā dā r v l p d i. r' wā
 106. i l bu. r' m hē l mō rā st l r k fā r n dā br n gō r f
 xā v e: i r t
 107. gā m u r t s f p. l' s kō r mō k f. r n // kō r n n
 a r f s i. r n (als het een vriend is)
 108. hē rē s mē r' gū r j bā s fā r l p. v' gō kō m n
 109. dē r d f. r i l s fā r m l y. r k xā m a r k t
 110. d' n gō r r i. r f t wē l f m u t k l r n: v. r' n
 111. kē l m hē g r a s xā r v. i t m a r t w a r s xē l n s
 gū r j s z v. o t
 112. dā b r i. r w a r xē r d a r t n a x t a d i. r i s f a
 t a b i. r w a
 113. b a' d - i l k b a k - gē l b a k t - hē l b a k t -
 b a k t s m - wē l b a' d - geen imperf. - i l k
 hē l m g a b a' d - gē l t xā b a' d - hē l hē r
 g a b a' d - wē l hē r m a g a b a' d
 114. b i. r' d n - i l k b i. r / meer: i l k xē l t / gē l b i r t
 hē l b i r t - wē r b i. r s - b i. r s w a - i l k t h o. r j -
 k hē r m g a b o. r' n - hē r m a x l i v k i r t xā b o. r' n
 115. t i x a k l a e n m a r a fē l n
 116. gā k f. r n t hē r' dā h rē l g n v l p d a m e r t
 117. ε hē r gā r e r d a t i m v l p mē l xā r l dē l η' d
 118. t m a. s a xē r d a r t m g a l e l k h a r t
 119. dā wē r a vē l f p r e. l x n
 120. v. r' d i l n a d i' s b o. r' m l i l g d v f. r l c e l l s
 121. t w v r' a r g a x o. r n - t s u. i d a r l // k o. r' n
weinig gebr. ||
 122. t x o. i' d i l s n a x r y. r n - t i l x n o g m a r y i s t a r f

123. m a r j' nē l s m o. d' a x m e. r n a n d o. r d v a r n
 a n a: i' d
 124. d a r b l i. m' k' x a r l d d. i n i x u. r k l i. n a w a r s n
 125. dā p a r' s t o. i' r hē g u r r j s wē l n
 126. d r a. w h v. r' s i l s a r f x a b r a. n t
 127. t mē l l' k' s p a e r t a e r t n v. r v a r n dā k u r e j
 128. dā k a e r s t a r l a e t f o r dā k r o. r' s n - dā p r o s e r s e
 129. dā b e l r i s f a r n dā k r o. w v. g' l y. r' g d
 v a r n t x a w i l x t
 130. d a t w i. l' d a e l t s a k w a. r m b o. r' t n
 131. xē l m a n a m p i. r' s i' m b l a. w g a s l v. r g a
 132. dā s o e: i s i l s w a r f l a. w
 133. dā s n i. l' s w l e. r d i. k
 134. d a r s l a. n k x a l e. r' n d a r k i. r w n a x a r i. r n
 hē r m
 135. n i. w p o. r' t w a n t n i. r m i. l' n i. f s t a r t
 136. dū. r n - i l k dū. r n t - gē l d u. r' t - hē l d u. r' t -
 wē l dū. r n t - gē l d u. r g o t - xē l dū. r' n t - i l k
 d e. r' t - gē l d e. r' t - hē l d e. r' t - wē l d e. r' n t - gē l
 d e. r' t - xē l i d e. r' n t - d e. r' k' d a r - d a r t m a t m a
 d e. r - d a r s e. l' t m a d e. r' n
 137. d u. r' p a - d u. r' p k l i. l' t - d u. r' p f v. r' n t - d a s l d o. l t n
 138. d o e s n - hē l d o e s t - hē l d o e. s t a - hē l hē r g a d o e f n
 139. b i. r n. - i l k b i. r n - gē l b i. r n t - hē l b i. r n t -
 wē l i b i. r n a - gē l i b i. r n t - xē l i b i. r n a -
 b i. r n t m - b o. n a m - i l k hē r m g a b o. l n a
 140. lokale landmaten: d' n r u r j = 1/3 a r e - d' n
 x i l = 1/3 h a.
 141. lokale Waternamen: dā m f. l r w i. r' t (vijver) -
 dā g r v. f (gracht van een goed).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is: vrl^oms

De inwoners heten: vrl^omsers - d: da ma, na van vrl^oms

hun bijnaam is: da t^oers

Aantal inwoners op 31 dec. 1947: 2248

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: da mēt- t^oarme: r - da sty. t^oer- ha. vat-
da hu. r f. t^oby. r t^obe, r x. t^oarvo. r t- græ. n- t^oä. r t^oflit. r t. t^ostr. l

Er zijn geen lokale verschillen, uitgenomen voor da hu. r f dat aan Costham paalt en
waarvan het dialect meer Osthams georiënteerd is. De grens tussen [i] en [x] valt samen met
de gemeentegrens (Olmen met h en Costham met x). Er wordt noch Frans noch A.B. gesproken.

Er zijn ± 250 kleine landbouwers die ± 5 ha. bewerken en veel arbeiders, die in de kool-
mijnen werken (Beringen, Zolder, Bouthalen) en in de fabrieken te Dilen-Wezel (zink), te Mol-
Gompel (glas), te Bessenderlo en te Kruaadmechelen (chemische produkten). Het aantal ar-
beiders die buiten het dorp werken mag op ± 350 worden geschat.

Leglieden. 1. Dillen, Maurice, 39 j.; hier geb.; bediende te Olmen; heeft buiten zijn
legerdienst steeds hier verbleven; v. van hier; m. van Baalen; spreekt steeds dialect.

2. Dillen, Hendrik; 61 j.; hier geb.; rustend landbouwer; heeft altijd hier verbleven;
v. en m. van hier (is geen familielid van 1); spreekt slechts dialect.

3. Oeyen, Gustaaf; 51 j.; hier geb.; bediende; heeft altijd hier verbleven; v. van hier;
m. van Oepel doch kwam zeer jong naar hier; spreekt steeds dialect.

4. Dillen, Marcel; 27 j.; hier geb.; onderwijzer; heeft buiten zijn kweekschooljaar en
en zijn legerdienst steeds hier verbleven; v. van Antwerpen; m. van hier; spreekt dialect
buiten de school.